

היסטוריית הכדורסל מימי ההתחלה ועד היום

מסע דרך התפתחותו של אחד מענפי הספורט הפופולריים
ביותר בעולם.

המצאת המשחק (1891)

- די"ר ג'יימס נייסמית, ממציא הכדורסל.
- מטרתו: יצירת משחק מקורה לחודשי החורף.
- שימוש בסלים של אפרסקים וכדורגל.

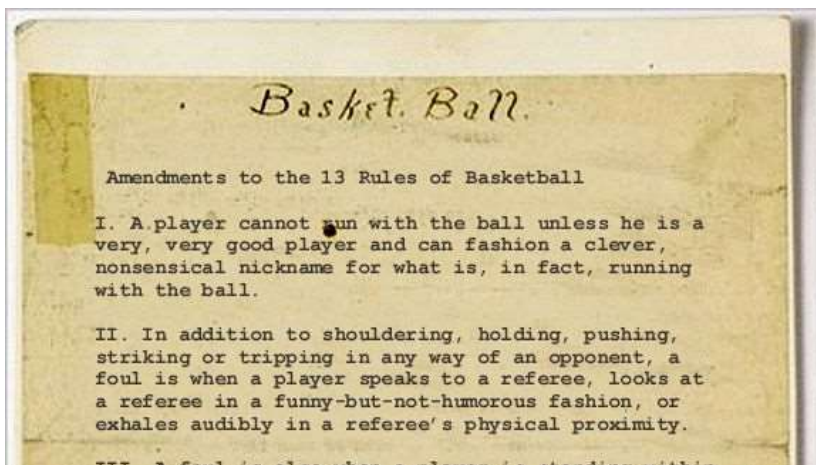
המשחק הראשון

- התקיים בספרינגפילד, מסצ'וסטס (ארה"ב).
- 9 שחקנים בכל קבוצה.
- משחק ללא דריבל עם קליעה לסל אפרסקים.

החוקים הראשונים

- תחילה לא היו הרבה חוקים למשחק, המשחק היה אלים והסתיים עם הרבה פציעות.
- נייסמית' החליט להוסיף 13 חוקים שיהפכו את המשחק לנגיש יותר.
- מאחר ולא היה ניתן לשחק על דשא הוא היה צריך להפוך את המשחק לפחות פיזי.
- דגש על מסירה ולא על דריבל.

החוקים הראשונים

1. כדור המשחק יכול להיזרק ולהימסר לכל כיוון באמצעות שימוש ביד אחת או בשתיהן.
2. את הכדור ניתן להדוף לכל כיוון תוך שימוש ביד אחת או בשתיהן אך לעולם לא באגרוף.
3. לשחקן אסור לרוץ בעודו אוחז בכדור המשחק והוא חייב לזרוק או למסור את הכדור לשחקן אחר.
4. מותר לאחוז בכדור בידיים בלבד ואסור להיעזר בזרועות ובשאר הגוף לצורך כך.
5. אין להדוף, לדחוף, לאחוז, להכות או להפיל בשום צורה שחקן יריב. ההפרה הראשונה של החוק הזה על ידי כל שחקן תיחשב לעבירה. הפרה נוספת של החוק תרחיק אותו עד הסל הבא או, אם ישנה הוכחה לכך שהעבירה נעשתה בכוונה לפגוע בשחקן היריב, השחקן המפר יורחק עד לסוף המשחק. חילוף לא יתאפשר.

החוקים הראשונים

6. עבירה היא הדיפה של הכדור באמצעות אגרוף, הפרה של חוקים 3 ו-4 או כמו שנכתב בחוק מספר 5.

7. אם קבוצה אחת מבצעת במשחק שלוש עבירות, תזכה הקבוצה היריבה בסל לזכותה.

8. סל הוא מצב בו נזרק או נהדף כדור המשחק מגבולות המגרש אל תוך הסל ונשאר בתוכו. לשחקני

הקבוצה היריבה אסור לגעת או להוציא את הכדור מהסל מרגע שהוכנס לתוכו. כדור אשר נמצא

בקצותיו של הסל ובו בזמן שחקני הקבוצה היריבה נוגעים ומזיזים אותו, ייחשב לסל.

9. כדור אשר יוצא מגבולות המגרש ייזרק בחזרה אל תוך תחומי המגרש, ויזכה בו השחקן הראשון

אשר מצליח לגעת בו. בכל מקרה של ספק כלשהו יזרוק הבורר במשחק (להבדיל משופט המשחק)

את הכדור היישר אל תוך תחומי המגרש. זריקת הכדור בחזרה אל תחומי המגרש אפשרית תוך

חמש שניות בלבד. ביצוע הזריקה תוך פרק זמן ארוך יותר יעביר את הכדור אל הקבוצה היריבה.

אם אחת הקבוצות מבצעת פעולה כלשהי של "משיכת זמן", יפסוק שופט המשחק לעבירה.

החוקים הראשונים

10. בורר המשחק יהיה זה אשר יכריע בין כל שחקני הקבוצות ויסמן את העבירות אשר בוצעו. הבורר יזהיר את שופט המשחק ברגע שיבוצעו שלוש עבירות. בכוחו להרחיק שחקן על פי חוק מספר 5.
11. שופט המשחק יהיה זה אשר יפסוק בכל הנוגע לכדור המשחק: האם הוא במצב משחק, האם הוא יצא מתחומי המגרש ואיזו קבוצה זכאית לקבלו, ובו בזמן ישגיח על עמידה בזמנים. הוא זה שיחליט האם נקלע סל ויערוך חישוב וספירה של כל הסלים אשר נקלעו במשחק, ובמקביל יבצע את כל שאר התפקידים המוטלים והנדרשים משופט במשחק.
12. המשחק יחולק לשתי מחציות בנות 15 דקות כל אחת. בין שתי המחציות תתבצע הפסקה של 5 דקות.
13. הקבוצה אשר תקלע את מספר הסלים הרב יותר בזמן המותר תוכרז כמנצחת. במקרה של שיוויון, המשחק יהיה נתון, בהסכמתם של הקפטנים, להימשך עד להכרעה של סל הניצחון.

1893 – 1910

התפשטות המשחק

בארה"ב

- תלמידים שיצאו לחופשה, לימדו ושיחקו את המשחק עם החברים שלהם אחרי הצהרים
- ימק"א הפיצה את המשחק בארה"ב ובעולם.
- תחילת יצירת ליגות מקומיות.
- שימוש בכדורים מיוחדים לכדורסל.

1906

הכנסת חישוקי הברזל ורשתות

- מעבר מסלים של אפרסקים לחישוקי ברזל עם רשתות.
- הפיכת המשחק למהיר וזורם יותר.

1950

1920 - 1940

הקמת ליגות מקצועיות ראשונות

2017

1. ליגת הכדורסל הלאומית (NBL - National Basketball League)

- נחשבת לליגה המקצועית הראשונה בהיסטוריה של הכדורסל, נוסדה בשנת 1898 בארצות הברית.
- הליגה כללה קבוצות מאזור פנסילבניה וניו ג'רזי.
- נמשכה רק עד 1904, אך היוותה את היסוד לליגות עתידיות.

2. הקמת ה-BAA ו-NBL שהתאחדו ל-NBA (1946-1949)

- בשנת 1946 הוקמה ליגת הכדורסל האמריקאית, (BAA - Basketball Association of America) במטרה ליצור ליגה מקצועית המתקיימת באולמות גדולים.
- במקביל פעלה ה-NBL שכללה בעיקר קבוצות מאזור המערב התיכון בארצות הברית.
- בשנת 1949, שתי הליגות התאחדו ליצירת ליגת ה-NBA (National Basketball Association) שהיא כיום ליגת הכדורסל המובילה בעולם.

3. ליגות אחרות מוקדמות

- ליגות אזוריות רבות, כמו ה-ABL (American Basketball League) פעלו באותה תקופה, אך לא זכו להשפעה נרחבת כמו ליגת ה-NBA

1950

מאפייני הליגות המוקדמות

•מבנה המשחקים:

בתחילת הדרך, המשחקים נערכו לעיתים באולמות קטנים או אפילו באולמות ריקודים.

•חוקי המשחק:

בתקופה זו החוקים עדיין היו מתהווים, כולל הכנסת השעון ל-24 שניות ב-1954 לשיפור קצב המשחק.

•משחקי חוץ ובית:

שחקנים נאלצו לעיתים לנסוע באוטובוסים במשך שעות כדי לשחק באולמות חוץ.

ליגות מקצועיות באירופה ובישראל

אירופה:

חיילים אמריקאים הביאו את הכדורסל לאירופה

במלחמת העולם הראשונה.

מאז נקבע מספר השחקנים בכל קבוצה על 5.

ליגות לאומיות התארגנו בשנות ה-20 וה-30 של המאה ה-20, כמו הליגה האיטלקית והליגה הספרדית.

•חוקי המשחק:

בתקופה זו החוקים עדיין השתכללו, כולל הכנסת השעון ל-24 שניות ב-1954 לשיפור קצב המשחק.

•משחקי חוץ ובית:

שחקנים נאלצו לעיתים לנסוע באוטובוסים במשך שעות כדי לשחק באולמות חוץ.

ישראל:

ליגת הכדורסל הראשונה בישראל, "ליגת העל בכדורסל", הוקמה בשנת 1954.

1980 - 1990

התרבות גלובלית

מייקל ג'ורדן ומהפכת ה-NBA

שנות ה-80 וה-90 היו "תור הזהב" של ה-NBA עם כוכבים בינלאומיים

כמו מייקל ג'ורדן, שהפך את הכדורסל למותג עולמי.

ג'ורדן, יחד עם חברות כמו נייקי, הפיץ את הכדורסל ואת תרבות ההיפ הופ הקשורה אליו לכל רחבי העולם.

דריס טים ב-1992:

הופעת "נבחרת החלומות" של ארצות הברית באולימפיאדת ברצלונה 1992, עם שחקנים כמו ג'ורדן, מג'יק ג'ונסון

וצ'רלס בארקלי, עוררה עניין עולמי חסר תקדים בכדורסל.

קפיצה טכנולוגית

שידורים וסיקור תקשורתי

שידורי טלוויזיה בשנות ה-70 וה-80:

שידורים ישירים ותקצירי משחקים הפכו את המשחק לנגיש יותר.

עידן האינטרנט:

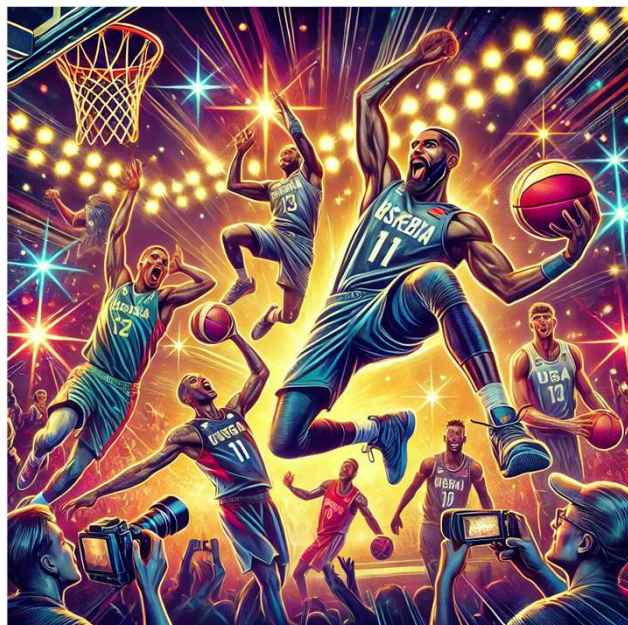
החל משנות ה-2000, פלטפורמות דיגיטליות כמו:

Youtube

טוויטר

אינסטגרם

אפשרו לקהל מכל העולם לעקוב אחרי המשחקים, השחקנים, והתרבות הסובבת.

תרבות וסגנון: מה שהפך את הכדורסל לייחודי

פשטות המשחק:

כדורסל ניתן לשחק כמעט בכל מקום, עם מינימום ציוד, מה שהפך אותו לפופולרי במדינות מתפתחות ובאזורים עירוניים.

חיבור לתרבות הפופ:

שחקנים כמו לברון גיימס, קובי בריאנט, וסטף קרי הפכו לאייקונים לא רק בספורט אלא גם בתרבות הפופולארית.

כדורסל נשים:

ליגות כמו ה-WNBA והצלחה של כדורסל נשים באולימפיאדות הוסיפו עומק ומגוון למשחק.

כדורסל בישראל

ומכבי תל אביב

הכדורסל בישראל:

- שנות ההקמה : כדורסל בישראל החל להתפתח עם הקמת המדינה, כשהליגה הראשונה ("ליגת העל") נוסדה בשנת 1954.
- נבחרת ישראל : הנבחרת זכתה להישגים יפים בזירה האירופית, כמו המקום השני באליפות אירופה 1979.

מכבי תל אביב:

- השליטה המקומית : מכבי תל אביב הפכה לקבוצה הדומיננטית בליגה הישראלית, עם שיאי אליפויות וגביעים.
- פריצה אירופית : בשנות ה-70 מכבי החלה להשתתף בטורנירי היורוליג. זכייתה הראשונה באליפות אירופה הייתה ב-1977, עם ניצחון בלתי נשכח על צסק"א מוסקבה, שסימל הישג לאומי.
- מכבי זכתה ביורוליג 6 פעמים (נכון ל-2023), עם זכיות משמעותיות גם ב-2004 ו-2005 תחת מאמנים ושחקנים בולטים כמו פיני גרשון, אנתוני פארקר ושרונאס יאסיקביצ'יוס.

החוקים קיום

- הכדורסל הוא משחק ספורט עם חוקים ברורים שנקבעים על ידי פיב"א (הפדרציה הבינלאומית לכדורסל) או ה NBA (הליגה האמריקאית).

משך המשחק:

- פיב"א: 4 רבעים, כל אחד בן 10 דקות.
- לפי ה NBA 4 רבעים, כל אחד בן 12 דקות.
- הארכה נמשכת 5 דקות בכל שיטה אם המשחק מסתיים בשוויון.

הרכב הקבוצות:

- כל קבוצה מורכבת מ-5 שחקנים על המגרש, עם ספסל שממנו ניתן לבצע חילופים בלתי מוגבלים.

התחלת המשחק:

- המשחק מתחיל בכדור ביניים Jump Ball במרכז המגרש.

החוקים קיום

כדרור והתקדמות עם הכדור:

- שחקן חייב לכדרר (להקפיץ את הכדור) כאשר הוא מתקדם עם הכדור. אי-כדרור נחשב צעדים.
- כדרור כפול (התחלת כדרור מחדש לאחר עצירה) אסור.

חוקי זמן:

- 24 שניות: יש לקבוצה זמן מקסימלי של 24 שניות לבצע זריקה לסל.
- 8 שניות: יש להביא את הכדור מחצי המגרש האחורי לחצי הקדמי תוך 8 שניות.
- 3 שניות: שחקן התקפה אינו יכול לשהות יותר מ-3 שניות ברציפות בתוך רחבת היריב.

חוקי עברות:

- מגע פיזי מוגזם נחשב לעבירה.
- שחקן שמבצע 5 עבירות (פיב"א) או 6 עבירות NBA יוצא מהמשחק.
- עבירות יריבה במהלך זריקה מעניקות זריקות עונשין.

החזרת כדור

- אסור לשחקן לזרוק את הכדור מחוץ למגרש או להחזיק בו יותר מ-5 שניות בזמן שהוא מוגן.
- לאחר שהכדור עבר לחצי הקדמי של הקבוצה התוקפת, אסור להחזיר אותו לחצי האחורי.

עמדות

1 רכו Point Guard

- תפקידו העיקרי לנהל את ההתקפות של הקבוצה על ידי שליטה בכדור וקבלת החלטות כגון: איזה תרגיל לבצע, למי למסור, מתי לזרוק. לרוב זהו השחקן הנמוך בקבוצה.

2 קלע Shooting Guard

- תפקידו העיקרי בהתקפה הוא להגיע למצבי קליעה ולשים את הכדור בסל. לרוב זהו שחקן נמוך יחסית וזריז. בדרך כלל יש לו קליעה מדויקת ולכן הוא מכונה "קלע".

3 סמול פורווארד Small Forward

- תפקידו הוא המגוון ביותר בדרך כלל והוא צריך לשלוט ברוב היכולות הדרושות. לרוב קולע מחצי מרחק או חודר לסל. בעברית מכונה התפקיד גם "שחקן חצי פינה".

4 פאוור פורוורד Power Forward

- בדרך כלל תוקף קרוב לסל ועם הגב אליו, לעיתים גם בעל קליעה טובה מ"חצי מרחק". בהגנה אזורית שומר מתחת לסל (באזור ה"צבע"), לוקח ריבאונדים ונותן חסימות. לרוב שחקן גבוה וחזק. בעברית מכונה התפקיד גם "שחקן חצי פינה", "שחקן ציר-פינה" או "שחקן פינה".

5 סנטר Center

- תפקידו לקלוע מתחת לסל בהתקפה או לשמור על הסל מפני חדירות בהגנה ולקחת ריבאונדים, לבצע חסימות בדרך כלל נמצא מתחת לסלים. הוא בדרך כלל גבוה וחזק אבל חלש בקליעה מרחוק. בעברית נהוג לכנות תפקיד זה בכינוי שחקן ציר, שכן הוא השחקן שנמצא קרוב למרכז "אזור הצבע" ומשחק ההתקפה של הקבוצה נע סביבו.

עבודת כיתה

צרו משחק ספורט:

- המשחק צריך להתקיים באולם סגור.
- על המשחק לכלול לפחות 5 חוקים.
- מה מטרת המשחק (איך מנצחים)?
- כמה שחקנים משתתפים בכל קבוצה?
- מתי מסתיים המשחק?

